

Istarska Riječ

Izlaži svakog petekova u veče.
Svakog drugog četvrtka donosa
literarni prilog. „Mladi Istrant“.
Prepriata za tuzensko iznosa
15 - lira na godinu, a za
tuzensko 20 - lira. Ured-
bilstvo i uprava lista: Trst
(Trieste) - Vla. S. Francesco
d'Assisi 20/I. Telefon: 11-57.

STARSKA RIJEĆ

Tijednik za pouku, gospodarstvo i politiku istarskog naroda.

Ovo već nije ni srednji vijek...

Ovo zasjeca dabilje, u tamniju vremensku noć, u vijekove grube tiranija i nascrtnog despotizma.

Ne pitamo da li se sjecate Krna. Nas ona mrlja planina jaritiće svom gledenju snagu svojom i prikući će ga dok bude u nama uz osjećaj prekrivenog ponosa i dojostavlja hladnog, kada se jednog dana uslojio, da je onaj neki spomenik na mjestu oštećen, mi smo iskrene pozvali i odsuljili čim i rekli: ne se proradje krijeva i neka nai se po pravilu sudi, i još smo savjetovali, nek se u toj stvarniku ne premagi, jer nije isključeno, da je onaj spomenik jestelj strjela, to više, što je one učici bijesnila vanredno slavna oluja.

Najveći udarac bio nam je zadan na školskom polju. Vlada nam je u puljskom i ležinskom kotaru zatvorila potaljicanja sve pučke škole, a u ogromni učenički i u ostalim kotarima. Osim toga su svr pri zapreti potaljicanju tako da danas ne postoji u Istri niti jedna srpsko-hrvatska ili slovenačka škola. Naša učiteljice otpustuju u velikim masama iz službe i nadomještavaju sa italijanskim učiteljima, koji nude našim diecima i koji ne poznaju našeg jezika. U Lanisiju je neki italijanski učitelj od krvi smratio jednog našeg malisa samo za to, što ga je pozdravio u srpsko-hrvatskom jeziku sa „Hvaljeni Isus...“. Sljedeći slučaj ima drugdje.

I dogodilo se, da je sav narod iz bližih i daljnijih sel morao da se u povori punje na brije i da čini, svi što mu se nalazilo. Od straha, da im ne popale kuće, da im ne unište ono malo imunita, pridružili se povorci mnogi starci, žene i djeca. Bilo je to ljuto poniženje, upravo sramotno poniženje za sve one mirene i nedužne ljude. Sav je onaj nas abrogirao, gledao u sebi svoj težak bol, skripanje Zubina, a italijanske su novine pisale, da ono bio — «impozantan prizor...»

A mi pitamo: kako bi se pak zvao taj prizor, da se odigrao prije 60 — 70 godina pod Radetzkim i da su u onoj sramotnoj povorci bili mjesto sadašnjih bespravnih Slovenceva — ondašnji bespravni Italijani...?

Ali od Krna nije prošla ni godina dana, a spomenik na Krnu na novo uređen bio je nanovo — oštećen. Ovaj put su i sami Italijani morali da priznaju, da je štetu prouzročila strijela s oblike...

Od Krna nije prošla ni godina i pô — i već je za njim slijedila Lipa. U školi toga maloga seoca neko je ostetio kraljevu sliku u možda i još stogod. Tko je to počinio — ne zna se pravo. Mogao je biti kakav zanešenjak, kakav zločinac, kakav abnormalan čovjek. Takovih individuuma ima svaki narod — imad ih i Italijani, a i mi. Kako li je bilo strašno ono, što su negle lani počinili neki italijanski zločivec u Dianinom kazalištu u Milani, ali nema na svijetu čovjeka, koji bi za onakovo djelo pozvao na odgovornost ni italijanski narod ni bila koju italijansku stranku.

A ono u Lipi mogao je da počini i koji treći, koji bi htio da u mutnemu lovi. Sve je moguće, osobito u ovo naše nečovječno doba! Ali postavimo, da je onu nepodopštini u Lipi počinio koji način? Tu je vlast, da povede istragu, tu je sud, da krijuči sudi. Tako se događaja u kulturnome svijetu, tako se jođađalo i u pokojnoj Austriji — u onoj Austriji, o kojoj i Italijani govoru i pišu, da je bila tiranska i zlopaka. Svi znamo, kako je u Austriji osoba careva bila nadsve sveta i uživljena. U Austriji mogao si sve nabacivati blatom na sve, što si vidio i čuo, ali teško tebi, ako si se drznuo, da samo malo povredi posvećeno ime Fraanca Jožefa! Uza sve to dešavala se i dosta cesto — da bi osobljje dječi — nasi i italijanski — zamazali u školi i na ulici kraljevu sliku ili je proboli ili na njoj napravili kakav drugi kvar. Svega je toga bilo — i u Trstu i u Trentu i u Kopri i u Puli — pa i u Zadru i na Rječi — ali niste nikada čuli, da bi austrijska žandarmerija ili poljica, (koja je bila upravo užasna) silila starce, djece i žene, da se u povori penju na bregove i da nekakvim čudnim, u svijetu još nevidjenim ceremonijama daju zadovoljstvu, za nešto, što nisu počinili, niti su imali na kraju pameti da počne.

Mi imamo velikog pjesnika, Nazora, koji je svojim besmrtnim stihovinom ovjekovio dalmatinske i istarske „galeote“. Ako se jednog dana nadje pjesnik ili umjetnik, koji bude perom ili drijetom ili kistom ostavio potomstvu sliku ovakvog jednog narodnog poniženja i ako jedna takova umotvorinama ostane kao spomenik, koji će svijet vjećito podsjećati na istican edunam zulmu — mi ne ćemo biti krivi.

Na pragu nove godine

Do par dana stupit će u novu godinu. Što će nam donijeti nova godina, to sam Bog znaće. Ipak držimo, da se ne ćemo prevarići, ako već danas estvdriamo, da će nam nova godina donijeti nova utrka.

Godina 1923. oštač će biti slovinia zabilježena u historiji istarskih Slovena. U ovoj godini smo imali niti jednog zvogodišnjeg. Svaki dan smo doživjeli novo razdoblje, novu nepravdu.

Najveći udarac bio nam je zadan na školskom polju. Vlada nam je u puljskom i ležinskom kotaru zatvorila potaljicanja sve pučke škole, a u ogromni učenički i u ostalim kotarima. Osim toga su svr pri zapreti potaljicanju tako da danas ne postoji u Istri niti jedna srpsko-hrvatska ili slovenačka škola. Naša učiteljice otpustuju u velikim masama iz službe i nadomještavaju sa italijanskim učiteljima, koji nude našim diecima i koji ne poznaju našeg jezika. U Lanisiju je neki italijanski učitelj od krvi smratio jednog našeg malisa samo za to, što ga je pozdravio u srpsko-hrvatskom jeziku sa „Hvaljeni Isus...“. Sljedeći slučaj ima drugdje.

I mnogih naših crkava išterjeva naši matični jezik, a s njime i naše narodne svećenike. Mjesta naših narodnih svećenika bivaju popunjena sa italijanskim svećenicima, koji mrze naš narod i njegove svetinje. Srce nam se para, kad vidimo, kakvi se prizori desavaju u crkvama onih mjestima, u kojim se nalaze ti potonji svećenci.

Nasi ljudi bili su kroz cijelu godinu lažno denuncirani i mučeni strašnim mukama. Mnogo je bilo i takovih, koji su se moralili i po sumrama skrивati. Inače ju svakog dana bio u opasnosti život i imetak našeg čovjeka. Prava ne uživa nikakva, jer mu je sve oduzeto. Radi tega nema danas više

staraca na mudrem razgovoru, a niti odicije našem donjemu novu godinu, to sam Bog znaće. Ipak držimo, da se ne ćemo prevarići, ako već danas estvdriamo, da će nam nova godina donijeti nova utrka.

Dok drugi narodi nabavuju konceom svake godine korake svog kulturnog života, mi opet moramo zabilježiti stupnjeve na koje su nas bacili nosioci kulture. Naša prosvjetna društva nisu smjeli ni ove godine da stave svojim prijašnjim radom.

Ni u gospodarskom pogledu ne možemo da se ni najmanje pohvalimo sa ovom godinom. Ljetinja je bila u mnogim krajevima vrlo loša. Pučanstvo je zapao u velike dugove. Vino i konobanja, jer nitko neće da ga kupi. Bježda se pojavit će u svim seljačkim kućama, a vlada njeđe da prištoči našem bijednom seljaku u pomoći, ona mu je maložila na pleća nepodnoseće poreze i ostale terete. Radnici su ostali bez posla, jer nema nikakve zarade. Mnogo ih je moralo zapustiti svoju dragu domovinu Istru, natopljenu krvju i znojenjem naših pradjedova, te se iseliti u daleki strani svijet „trbuhom za kruhom“. Život je veoma težak. Ali unatoč svega toga oni koji mogu ostat će i nadalje u ovoj tužnoj zemlji — na svojoj rođenoj gradi, koju strastveno ljube, jer je to njihova djedova.

Naša je bilanca na zaključku stare godine žalosna, zapravo porazna. Ali unatoč svega toga ne smijemo klonuti duhom, jer eči i nama osvanuti bolje dane. Hoće, samo ako sve svoje sile posvetimo dobrobiti našeg naroda! Zato držimo se proti svim pogiblijima! Ljubimo se međusobno, potpomazimo jedan drugoga i bezjemo od svakog koji nas potiče na mržnju! Pokazimo pred cijelim svijetom, da smo dostojni svojih prava, i nastojimo, da isčezeni u borbi za slobodu i pravost svakog osobno pitanje! Istrani! Idimo samo onim putem, koji nas vodi k luci spaša!

D'Amelio o zadaći sudaca

U Italiji je prije bilo pet kasicijnih dvorova: u Rimu, Firenci, Turini, Napuju i Palermu. Sada je za čitavu kraljevinu samo jedan, u Rimu. Razumljivo je, da se je ovu umjescu preinaku primilo sa zadovoljstvom.

Prigodom dostojanstvenog i svečanečitljivog g. Mariana D'Amelia za prvog predsjednika kasacionog dvora spojenih bošnjaka, nadioće se na okupu mnogi visoki suci i advokati i činovnici ministarstva pravde i drugi. Svak je s napetosti čekao rječ novog predsjednika, mladog ali učinkovitog čovjeka. Naprijed izrekao je generalni odvjetnik M. komendant Santoro, predsjednik predsjednikom kom. Nomin, senator Sciljo, predsjednik savjeta advokatskog stoljeća, i kom. Clavarino, predsjednik disciplinarnoga savjeta zastupnika. Govertini istakće predsjednikovne vrline: karakter, poštovanje, učenost, radove na znanstvenom polju, povrtnost. I zbilja mora da je na ono visoko i veoma važno mjesto i puno odgovornosti postavljen čovjek, kojeg reze izvršne odlike srca i umu. Kad je došao na njega red, izrekao je slijep, govor. U tom govoru rekao je između ostalih i ove zanimive riječi:

„... La violenza con la quale il sentimento giuridico reagisce contro la lesione di un diritto è un indice della civiltà di un popolo. Ihering aveva ragione di entusiasmarsi del cittadino inglese che, in viaggio, a Vienna, litigò col suo albergatore per poche corone, e restò a Vienna a perdere tempo e grosse somme per difendere il suo diritto. In quelle poche corone che l'inglese difendeva, era contenuta tutta la vecchia Inghilterra, con la sua tenace volontà della protezione del diritto, quella che rappresenta la nota tematica della sua storia scolare e del grandioso progresso della sua vita sociale. Come nota lo stesso Ihering, colui che lotta per il diritto pubblico e per il diritto internazionale non è altri che colui che lotta per il diritto privato: le qualità che egli ha acquistato in questa ultima lotta l'accompagnano nelle battaglie per il diritto internazionale e in quelle contro il nemico esterno. E' nelle basse regioni del diritto privato, nei piccoli rapporti della vita, che si raccoglie, goccia a goccia, e si forma questo capitale morale, del quale lo Stato ha bisogno per la sua missione. Il diritto privato è la grande scuola d'educazione dei popoli, e se si vuol sapere come un popolo difenderà i suoi diritti politici e la sua posizione internazionale, basta guardare come il semplice cittadino difenda il proprio diritto nella vita privata...“

Kad je gosp. D'Amelio izrekao ove riječi, zaciđelo mu je u pameti lebdila i stara istina, da je pravda jedna i da svuda i prama svakome i u svemu ona mora da bude jednaka, čista, vedra, nepopokolebitiva. A pogledom na nečovječno postupanje italijanske vlade prama narodnim manjinama, a naročito prama nama Slavenima, koji smo italijanski podanici, moglo bi se pomisliti, da je onaj govor bio držan u drugoj prigodi, da su one trijezne i pravedne riječi, donekle indirektne, bile upere na držanje italijanske vlade i njezinje više ili manje uigrjane i sentimentalne čeljadi, koje držanje ima da zgrozi u prvom redu suce, te svakoga, ko hladno i nepristrano misli i bez miskih egoističkih pretpostavaka.

I u istinu, kada se je prvi italijanski sudija, da potkrijevi svoju tvrdnju, da je naime žestina, kojom se juridički osjećaj oprije protiv povreda prava, obilježe pravljene kotege naroda, pozvao na općenito uvaženju auktoritet glasovitog negdaspjeg profesora Iheringa (što je imao ostalo neumjelo s njegovim krasnijim dijelom, od kojih je ovde dosta spomenuto ono pod naslovom „Der Kampf ums Recht“), to jest, da je onaj veliki jurist imao pravo što je s entuziasmom naveo slatuj nekog Engleza, koji se je, na putovanju, u Beču, za malo kruna pravdao sa svojim gospodinjicom, te onđe ostao, i dangubije, potrošivši mnogo novaca, da brani svoje pravo, — sta bi kazalo za vise od pol milijuna nas Slavenima, kojima biva načenje, golema i nečuvana nepravda. da nam se bez milosti i silom otične ono, što nam je na zemlji iz Bogu najsvetije: žik, narodne škole i zastave — ono, što je i sama Austrija postovala, i da bivaju otputvili slaveniški učitelji, te na njihova mjestra postavljeni italijani, koji ne znaju slaveninskog jezika, i da u Rimu ne čemo

U sej vrime godišća...*

U sej vrime godišća,
Mir se svitu navista
Porodjenje Diticā
Od Divice Marije.

Od prečiste Divice,
I nebeske Kraljice,
Angjeoske Cesarice
Svete Dive Marije.

Divina porodi,
Djavlu sili svu slomi,
A kršćane oslobođi
Svetu Divu Mariju.

U jasle ga stavljaše,
Majka mu se klanjaše,
I slatko ga ljubihaše
Svetu Divu Mariju.

Angeli mu služaju,
Novu pisan privahu,
U njeg milost prošau.
Svetom Divom Marijom.

U ponoć se Bog rodī,
Nebo i zemlju prosvitili,
Kako u podne svitlo bi,
Svetom Divom Marijom.

Zraki izdje zornice,
Od pričiste Divice,
Angjeoske Kraljice
Svete Dive Marije.

Svaka svito stvorenje
Ima sada veselje
Za Isusa rođenje
Od Divice Marije.

Oci u Limbu pišave,
Kad te glase slišave,
Da Bog rođen bijaše
Od Divice Marije.

Slava Bogu visnjemu,
Gospodinu našemu,
I čoviku smirnomu,
Svetom Divom Marijom.

Koju i tmahn stajahu,
A svitlost ne imaju,
Sina Božjeg čekahu,
Od Divice Marije.

Kog obec Bogata dati,
I na svit im poslati,
Ter ih s imina puštaši,
Svetom Divom Marijom.

Tog željahu viditi,
I s veseljom primiti,
Za s njim uvik živiti,
Svetom Divom Marijom.

Angeli pride nebeski,
Ter pastiro navisti
Prevelike rádesti
Od Divice Marije.

O pastiri tecite,
Slatia svu pušte,
Sina Božjeg vidite,
Svetom Divom Marijom.

Tad pastiri podješ,
Sina Božjeg najdoše,
Ter mu hvale dadeš,
Svetom Divom Marijom.

Slava Bogu visnjemu
Gospodinu našemu,
I čoviku smirnomu,
Svetom Divom Marijom.

Slavi visnju vidiše,
Ter se vele čudiše:
Božu se pokloniše,
Svetom Divom Marijom.

I to čudo procvita
Nad tim kraljem od svita,
Koga uboga, čestita
Povi Mjika Marija.

Kralj u jaslam ležaše,
A odice ne imaju,
Jer uboštvo ljubihaše,
Svetom Divom Marijom.

Tebe, Isuse, hvalimo,
Sveti Trojstvo slavimo,
Majku tvoju častimo,
Svetu Divu Mariju. Amen.

* U sej t. j. u ovo, po starod. jeziku.

Ne dajmo diece!

Teška nas je snažna krušnja...

I zadnji ostatak inteligencije, učitelj, dovršio je svoju misiju.

A sada je red na majkama i ocima, djeđovima starim i bakicama, da drže dieci školu. Školu, čija se pisma ne mogu napisati, ali su neizbrisiva. Da uđamu u dušu muke zvuke pjesama, koje se ne mogu i ne smiju zapjevati, ali čiji će topli akordi za uvjeđe odvaznjati duboko u dušama, pa i u duši najokorijeljeg renegeta.

Pjesme koje ne utišaše ni Gentile, ni DELLA Croce, ni najbesienski progoni... Čeovi, maške, ne dajmo diecu!

Oglesi stoje 4 lira

za svaki centimetar visine, e
Širini jednoga stupa. Za visine
kratke, nešto manje, da se
razmjeri prema površini. Posta
se i stvarno u Trstu. Donosi
se Šaču ugraditi, a novac
učinjava. Neftalitima se u svima
ne primaju, a raspoložiti se
vratioći u u kojem slučaju.

vise imati, regbi, ni jednog poslanika svoje narodnosti?

Nema dvojbe, da se gosp. Marijan D'Amelio i drugi italijanski suci, kao ljudi, ako su iskreni, kao sto držimo da jesu, zgrajaju radi tolikih nepravda, koje se narašaju našem bijednom narodu u Istri, Trstu i Goričkoj. Svak vidi i razumije, da to nipošto nije na diku velikom i kulturnom narodu, koji se je, može se reći, do jučer borio za svoju slobodu i narodnu pravu i koji je sâm se nije ujedinio okrušio verige teških nepravda.

Sudačka je vlast i u Italiji neovisna. Ona je, ili bi morala da bude, nad strankama, pa su zacijelo i italijanski suci nepristrani, te dosljedno tome ne znaju za strast, za inad, za prikos, za strah, za mržnju, za samovolju. Pred očima su im jedino pravda i uspostavljenje povrjetjene pravke, kakvog ono bilo, dapače, kad je povreda teška i takova da ubuduće na revolučiju naplemljenjem, čovečja osjećanja, kao što su ona što gore spomenutu. Trebalo bi da se oni ne stenu na samo sudjenje po svome zvanju, no da kažući pravi put onima, koji mreže i zlo misle i rade i zavedenima, podignu bez okolišanja svoj glas: da se nikako ne tlači, ko ni kriv ni duzan ne može da se uspiješno brani od grubog nasilja i od podmuklosti. I mi hoćemo da se pouzdamo, po onim zlatnim rječima prvog predsjednika rimskog kasnacijom dvora, koje se neće, mislimo, raznijeti kao lišće sto raznosi vjetar, pa da će se načini barem vedrim krovima italijanskih sudaca gdjejkoli autoritativni glas, da će odvozno i neustrašivo sloniti koje koplike na obranu naših prava, imajući u tome na unu čvrsto i priznato načelo, da je oduvjet svakome narodu dato od prirode pravo na nacionalni opstanak, u kome ima da se slobodno razvija — na ona sveta i temeljna prava, u koja niko ne smije ni da se prstom dotakne, pa ni gospodari ni njihovi miljenici.

Onaj velikodusni govor D'Amelia bio bi dostojan svakog priznanja i pohvale, te bi ga sa simpatijom slušao cijeli svijet, koji očito žigose sve nepravde, koje si novi italijanskog naroda narašaju svojin inorodnim državljanim. A mi bismo im, a tako i naši narodni poslanici, koji se bore za očuvanje neprocjenjivih prava, bili blagodarni on onome, što bi oni uradili za takvo užvišeni i nesebični cilj.

Medutinje mi se nemamo mnogo nadati u preokret, lo štete, što je italijanskim vlastodršcima vrlo dobro poznato, što su pisali o slobodi toliki svjetski umnici, među kojima i njihovi, koji su izjavili, da je sloboda svakom rođajuju bila i jest nuda sva draga. Navezat ćemo što je napisao, ne baš od starjih, njihov književnik Lodovico Corio: »il più pregialo di tutti i tesori, la libertà.«

A hoće li ikada doći do preokreta? Chi vivrà — forse vedrà!

DOPISI

IZ LANIŠĆA.

Kod nas ide zlo i naopako. U zadnje vrijeme lanjani veliki jurij i na našu krajšu Ciceriju. Cilj je jasan: assimilacija naših slavenskih sela. K tomu cilju stupaju zajednički i civilne i crkvene vlasti. Civilnu su nam vlasti pojedinačne hrvatsku školu i dovele amo italijanskog učitelja iz doline Istarske, koji do krvi tuće našu djecu, ako ga potpisuje, ne baš sa italijanskim svećenicom. Mi smo se digli protiv jednoga i drugoga. U koliko će vlasti obzrelji na naše proteste, to će pokazati najskorija budućnost. Uostalom danas živimo u takvim vremenima, kad se ne smijemo zanašati na nikakva obećanja.

P O D L I S T A K

Vjenčani dan

(Posvećeno gđici Zorki Plego i g. Josipu Demarinu)

Zima. Sva je priroda u tekom sunu. Sve strepi pre ostrosnim njezine cablje, izsječu cvjetni momioris, prestaje cvrkut milopjaka, sakriva se bijendi vrabčići, a umilate lastavice bježe, sele k jugu. — No nije to ono nrtvilo vječnosti, nije to skovanost živila, nije tisina groba. Sve je puka izmjeна, sve nužna promjena, ustupanje, proces, neizbjegli i stalni proces velike i još uvijek zagodenje prirode. — Stoga eto inoknulih stvari, eto kriptante, eto studeni, eto kiste i bježljih puhaljica. Dakle ne sam vječnosti, niti prestanak života, već samo malena, ali nuzna igra, poteki Šaha.

Vrlina se djevjinstva rasteže, a plahta se nevinosti prostire širom, kolo naoko, a polosnjegotij i vlažnoj stazi koraca zaljubljenih par k hramu Duha Svetoga. Na mari za sklijajući glib, ne plasi se oštirih patuljiju, ne boji se kažući, nevrema, buri nit išesa. Da se poloz i svečano običanje, zakletvu nebesima: »Mir! Ničim ne mučeno ni poremeteno slavlje, niti zadivljena ona spokojnost i skrom-

IZ KANFANARA.

Nas Božić bio je uistini tužan i žalostan, Božićnog mira nismo imali ni u crkvi ni izvan je. Na Polnoću dosli smo u crkvu, da se posmolimo Bogu. Ali ni to nam nije bilo moguce. Najedampot banuće u crkvi opijena gradska čehad, koja nas je upravo iznenadila sa svojim krićanjem i najgodičnjim psovkama. Ured tog skandaloznog prizora pojave se pred oltarom tri italijanske gospodice, koje su počele držati nekakvu italijansku propovijed. Nas vjerski ponos nije nanovođovao da i nadalje gledamo u crkvi takve skandale, pa smo suzim ocima izišli napole. Zatim nam je župnik Andreotti spoznao, da se umirimo i neka dodijemo na božićnu veliku misu. Spoznacu nam čak i to, da će se kod te misije pjevati i ona naša starinska pjesma: »U svjeće godišće...« Mi smo mu tako srukovali. U 10 sati dosli smo u sv. misi. Kod sv. misje pjevali su naši starci pjevaci. Sreća nam je zaigrala od vesela misljeć, da ćemo na kremenu sada moći u misi ponositi dragom Bogu. Ali to gaše i veselje, da je veza župnik Andreotti i koji me nismo razumjeli, zapisali su naši pjevaci. »U svjeće godišće...«

Uz je počeo držati oser. Nato je skola gradska rutija na orgulje, gdje je svojom galamom onemogućila daljnje pjevanje našim pjevacima. Nau počinio puk nio više mogao da podnosi takve skandale, pa je počeo da izlazi iz crkve. Čim so to (pazili crnenci), jedni su skočili na vrata, da zabrine našem puku izlaz, a drugi su ostali pred olтарom. Dok je na vratima vladala naivča gungula, doče je župnik uzulud čekao pred oltarom, dok je nadušio koji na »ofer«. Međutim, kad je župnik uvidio, da uzulad čeka ljude pred oltarom, namigne oružnicima da uđi s njime po crkvi. Oružnici su se daskalo vrlo radno odavalzali tom pozivu. Nau počinio puk nio više mislio na »ofer«. Kudgod je župnik prošao po crkvi, svagdje mu je pučanство — i staro i mlađo, i muško i žensko — obrnulo hrbit. Naposjetku je hrdjivo učinjeno takav sunak, da je usprioskičiće zaprijeku izislo iz crkve. Na Božić, a tako ni na Stepanje, nije se više nito vratio u crkvu, jer se nikome ne deđe griješiti na tom svetom mjestu.

Sto će na to biskupski ordinariat u Poreču?

IZ CRESA.

Novi grob iz veda nudi Porečnici i carinari obilaze svaki dan naše kuće sa plaćnim nalozima. Već su nam i dozlogrili, da će biti kasnije, kad budu poruzi u privatnom zakupu.

Esatorija provinciale — iz Poreča poslala je svim proizvodnjama u Cresu platežnici i ček, da isplate vinski porez.

Gospodin Ballerini svakom bistro i jasno veli: »Poziv za treće platiti za trgovinu 1922.« Te njegove rječi nisu nemoje do razumijevanja, jer su poruzi u spomenutoj godini isplaćena. Misliti, ako se dobrije vinski porez isplaćen, a nešto ne isplaćen, tada će spomenuta izjava, nije isključeno, da je Ballerini steji na stanovništu, da moramo isplatiti porez na ono vino, koje nam je lanjske godine ostalo za domaću uporabu, i za koje nismo činili nikakve posebne molbe za oprost od vina, koje priredimo za svetu vlastitu uporu.

Zakon nas oprastia svakog poreza na vnutru, ali nemamo pravo da ga plati, niti prije ne ishotimo sebi posebnu dozvolu. Žalja Čudno! Ako je faktično i ta formalnost potrebna, onda nikako ne možemo da pojmenujemo zasto se to nije prije objavilo. Zasto im očima — tamburo?

Sada pak imali bi Cresani radi jedne grješke da plate i ovu taksu, koju se nigdje ne nudi.

Naš pak je ovdu vrlo sironasan, pa mu se ne smiju nalažiti novi i nepotrebni tereti.

Osim toga, pojavljuje se i drugi neurednosti. Za doček novogodišnjeg jedan predsjednik imao je 15 hiljada, a danas je doček ostalo među 5 hil za domaću uporabu.

Sada pak dobiva pismeni nalog, da plati za 5 hil vina, koje mu je ostalo, kako spomenuto, za domaću uporabu, porez u iznosu od 80 lire. Napominjem, da je dotični platić porez pri prodaji vina nesamo za 10 hil, nego za 11 hil, dakle za čitavo prodano vino i još za hektolitr onoga vina, koje je sam popio kod kuće. Takovih slučaja ima ovdje svaka sila.

Sada pak imali bi Cresani radi jedne grješke da plate i ovu taksu, koju se nigdje ne nudi.

Naš pak je ovdu vrlo sironasan, pa mu se ne smiju nalažiti novi i nepotrebni tereti.

Osim toga, pojavljuje se i drugi neurednosti. Za doček novogodišnjeg jedan predsjednik imao je 15 hiljada, a danas je doček ostalo među 5 hil za domaću uporabu.

Sada pak dobiva pismeni nalog, da plati za 5 hil vina, koje mu je ostalo, kako spomenuto, za domaću uporabu, porez u iznosu od 80 lire. Napominjem, da je dotični platić porez pri prodaji vina nesamo za 10 hil, nego za 11 hil, dakle za čitavo prodano vino i još za hektolitr onoga vina, koje je sam popio kod kuće. Takovih slučaja ima ovdje svaka sila.

Sada pak imali bi Cresani radi jedne grješke da plate i ovu taksu, koju se nigdje ne nudi.

Naš pak je ovdu vrlo sironasan, pa mu se ne smiju nalažiti novi i nepotrebni tereti.

Osim toga, pojavljuje se i drugi neurednosti. Za doček novogodišnjeg jedan predsjednik imao je 15 hiljada, a danas je doček ostalo među 5 hil za domaću uporabu.

Sada pak dobiva pismeni nalog, da plati za 5 hil vina, koje mu je ostalo, kako spomenuto, za domaću uporabu, porez u iznosu od 80 lire. Napominjem, da je dotični platić porez pri prodaji vina nesamo za 10 hil, nego za 11 hil, dakle za čitavo prodano vino i još za hektolitr onoga vina, koje je sam popio kod kuće. Takovih slučaja ima ovdje svaka sila.

Sada pak imali bi Cresani radi jedne grješke da plate i ovu taksu, koju se nigdje ne nudi.

Naš pak je ovdu vrlo sironasan, pa mu se ne smiju nalažiti novi i nepotrebni tereti.

Osim toga, pojavljuje se i drugi neurednosti. Za doček novogodišnjeg jedan predsjednik imao je 15 hiljada, a danas je doček ostalo među 5 hil za domaću uporabu.

Sada pak dobiva pismeni nalog, da plati za 5 hil vina, koje mu je ostalo, kako spomenuto, za domaću uporabu, porez u iznosu od 80 lire. Napominjem, da je dotični platić porez pri prodaji vina nesamo za 10 hil, nego za 11 hil, dakle za čitavo prodano vino i još za hektolitr onoga vina, koje je sam popio kod kuće. Takovih slučaja ima ovdje svaka sila.

Sada pak imali bi Cresani radi jedne grješke da plate i ovu taksu, koju se nigdje ne nudi.

Naš pak je ovdu vrlo sironasan, pa mu se ne smiju nalažiti novi i nepotrebni tereti.

Osim toga, pojavljuje se i drugi neurednosti. Za doček novogodišnjeg jedan predsjednik imao je 15 hiljada, a danas je doček ostalo među 5 hil za domaću uporabu.

Sada pak dobiva pismeni nalog, da plati za 5 hil vina, koje mu je ostalo, kako spomenuto, za domaću uporabu, porez u iznosu od 80 lire. Napominjem, da je dotični platić porez pri prodaji vina nesamo za 10 hil, nego za 11 hil, dakle za čitavo prodano vino i još za hektolitr onoga vina, koje je sam popio kod kuće. Takovih slučaja ima ovdje svaka sila.

Sada pak imali bi Cresani radi jedne grješke da plate i ovu taksu, koju se nigdje ne nudi.

Naš pak je ovdu vrlo sironasan, pa mu se ne smiju nalažiti novi i nepotrebni tereti.

Osim toga, pojavljuje se i drugi neurednosti. Za doček novogodišnjeg jedan predsjednik imao je 15 hiljada, a danas je doček ostalo među 5 hil za domaću uporabu.

Sada pak dobiva pismeni nalog, da plati za 5 hil vina, koje mu je ostalo, kako spomenuto, za domaću uporabu, porez u iznosu od 80 lire. Napominjem, da je dotični platić porez pri prodaji vina nesamo za 10 hil, nego za 11 hil, dakle za čitavo prodano vino i još za hektolitr onoga vina, koje je sam popio kod kuće. Takovih slučaja ima ovdje svaka sila.

Sada pak imali bi Cresani radi jedne grješke da plate i ovu taksu, koju se nigdje ne nudi.

Naš pak je ovdu vrlo sironasan, pa mu se ne smiju nalažiti novi i nepotrebni tereti.

Osim toga, pojavljuje se i drugi neurednosti. Za doček novogodišnjeg jedan predsjednik imao je 15 hiljada, a danas je doček ostalo među 5 hil za domaću uporabu.

Sada pak dobiva pismeni nalog, da plati za 5 hil vina, koje mu je ostalo, kako spomenuto, za domaću uporabu, porez u iznosu od 80 lire. Napominjem, da je dotični platić porez pri prodaji vina nesamo za 10 hil, nego za 11 hil, dakle za čitavo prodano vino i još za hektolitr onoga vina, koje je sam popio kod kuće. Takovih slučaja ima ovdje svaka sila.

Sada pak imali bi Cresani radi jedne grješke da plate i ovu taksu, koju se nigdje ne nudi.

Naš pak je ovdu vrlo sironasan, pa mu se ne smiju nalažiti novi i nepotrebni tereti.

Osim toga, pojavljuje se i drugi neurednosti. Za doček novogodišnjeg jedan predsjednik imao je 15 hiljada, a danas je doček ostalo među 5 hil za domaću uporabu.

Sada pak dobiva pismeni nalog, da plati za 5 hil vina, koje mu je ostalo, kako spomenuto, za domaću uporabu, porez u iznosu od 80 lire. Napominjem, da je dotični platić porez pri prodaji vina nesamo za 10 hil, nego za 11 hil, dakle za čitavo prodano vino i još za hektolitr onoga vina, koje je sam popio kod kuće. Takovih slučaja ima ovdje svaka sila.

Sada pak imali bi Cresani radi jedne grješke da plate i ovu taksu, koju se nigdje ne nudi.

Naš pak je ovdu vrlo sironasan, pa mu se ne smiju nalažiti novi i nepotrebni tereti.

Osim toga, pojavljuje se i drugi neurednosti. Za doček novogodišnjeg jedan predsjednik imao je 15 hiljada, a danas je doček ostalo među 5 hil za domaću uporabu.

Sada pak dobiva pismeni nalog, da plati za 5 hil vina, koje mu je ostalo, kako spomenuto, za domaću uporabu, porez u iznosu od 80 lire. Napominjem, da je dotični platić porez pri prodaji vina nesamo za 10 hil, nego za 11 hil, dakle za čitavo prodano vino i još za hektolitr onoga vina, koje je sam popio kod kuće. Takovih slučaja ima ovdje svaka sila.

Sada pak imali bi Cresani radi jedne grješke da plate i ovu taksu, koju se nigdje ne nudi.

Naš pak je ovdu vrlo sironasan, pa mu se ne smiju nalažiti novi i nepotrebni tereti.

Osim toga, pojavljuje se i drugi neurednosti. Za doček novogodišnjeg jedan predsjednik imao je 15 hiljada, a danas je doček ostalo među 5 hil za domaću uporabu.

Sada pak dobiva pismeni nalog, da plati za 5 hil vina, koje mu je ostalo, kako spomenuto, za domaću uporabu, porez u iznosu od 80 lire. Napominjem, da je dotični platić porez pri prodaji vina nesamo za 10 hil, nego za 11 hil, dakle za čitavo prodano vino i još za hektolitr onoga vina, koje je sam popio kod kuće. Takovih slučaja ima ovdje svaka sila.

Sada pak imali bi Cresani radi jedne grješke da plate i ovu taksu, koju se nigdje ne nudi.

Naš pak je ovdu vrlo sironasan, pa mu se ne smiju nalažiti novi i nepotrebni tereti.

Osim toga, pojavljuje se i drugi neurednosti. Za doček novogodišnjeg jedan predsjednik imao je 15 hiljada, a danas je doček ostalo među 5 hil za domaću uporabu.

Sada pak dobiva pismeni nalog, da plati za 5 hil vina, koje mu je ostalo, kako spomenuto, za domaću uporabu, porez u iznosu od 80 lire. Napominjem, da je dotični platić porez pri prodaji vina nesamo za 10 hil, nego za 11 hil, dakle za čitavo prodano vino i još za hektolitr onoga vina, koje je sam popio kod kuće. Takovih slučaja ima ovdje svaka sila.

Sada pak imali bi Cresani radi jedne grješke da plate i ovu taksu, koju se nigdje ne nudi.

Naš pak je ovdu vrlo sironasan, pa mu se ne smiju nalažiti novi i nepotrebni tereti.

Osim toga, pojavljuje se i drugi neurednosti. Za doček novogodišnjeg jedan predsjednik imao je 15 hiljada, a danas je doček ostalo među 5 hil za domaću uporabu.

Sada pak dobiva pismeni nalog, da plati za 5 hil vina, koje mu je ostalo, kako spomenuto, za domaću uporabu, porez u iznosu od 80 lire. Napominjem, da je dotični platić porez pri prodaji vina nesamo za 10 hil, nego za 11 hil, dakle za čitavo prodano vino i još za hektolitr onoga vina, koje je sam popio kod kuće. Takovih slučaja ima ovdje svaka sila.

Sada pak imali bi Cresani radi jedne grješke da plate i ovu taksu, koju se nigdje ne nudi.

Naš pak je ovdu vrlo sironasan, pa mu se ne smiju nalažiti novi i nepotrebni tereti.

Osim toga, pojavljuje se i drugi neurednosti. Za doček novogodišnjeg jedan predsjednik imao je 15 hiljada, a danas je doček ostalo među 5 hil za domaću uporabu.

Sada pak dobiva pismeni nalog, da plati za 5 hil vina, koje mu je ostalo, kako spomenuto, za domaću uporabu, porez u iznosu od 80 lire. Napominjem, da je dotični platić porez pri prodaji vina nesamo za 10 hil, nego za 11 hil, dakle za čitavo prodano vino i još za hektolitr onoga vina, koje je sam popio kod kuće. Takovih slučaja ima ovdje svaka sila.

Sada pak imali bi Cresani radi jedne grješke da plate i ovu taksu, koju se nigdje ne nudi.

Naš pak je ovdu vrlo sironasan, pa mu se ne smiju nalažiti novi i nepotrebni tereti.

Osim toga, pojavljuje se i drugi neurednosti. Za doček novogodišnjeg jedan predsjednik imao je 15 hiljada, a danas je doček ostalo među 5 hil za domaću uporabu.

Sada pak dobiva pismeni nalog, da plati za 5 hil vina, koje mu je ostalo, kako spomenuto, za domaću uporabu, porez u iznosu od 80 lire. Napominjem, da je dotični platić porez pri prodaji vina nesamo za 10 hil, nego za 11 hil, dakle za čitavo prodano vino i još za hektolitr onoga vina, koje je sam popio kod kuće. Takovih slučaja ima ovdje svaka sila.

Sada pak imali bi Cresani radi jedne grješke da plate i ovu taksu, koju se nigdje ne nudi.

Naš pak je ovdu vrlo sironasan, pa mu se ne smiju nalažiti novi i nepotrebni tereti.

Osim toga, pojavljuje se i drugi neurednosti. Za doček novogodišnjeg jedan predsjednik imao je 15 hiljada, a danas je doček ostalo među 5 hil za domaću uporabu.

Sada pak dobiva pismeni nalog, da plati za 5 hil vina, koje mu je ostalo, kako spomenuto, za domaću uporabu, porez u iznosu od 80 lire. Napominjem, da je dotični platić porez pri prodaji vina nesamo za 10 hil, nego za 11 hil, dakle za čitavo prodano vino i još za hektolitr onoga vina, koje je sam popio kod kuće. Takovih slučaja ima ovdje svaka sila.

Sada pak imali bi Cresani radi jedne grješke da plate i ovu taksu, koju se nigdje ne nudi.

Naš pak je ovdu vrlo sironasan, pa mu se ne smiju nalažiti novi i nepotrebni tereti.

Osim toga, pojavljuje se i drugi neurednosti. Za doček novogodišnjeg jedan predsjednik imao je 15 hiljada, a danas je doček ostalo među 5 hil za domaću uporabu.

Sada pak dobiva pismeni nalog, da plati za 5 hil vina, koje mu je ostalo, kako spomenuto, za domaću uporabu, porez u iznosu od 80 lire. Napominjem, da je dotični platić porez pri prodaji vina nesamo za 10 hil, nego za 11 hil, dakle za čitavo prodano vino i još za hektolitr onoga vina, koje je sam popio kod kuće. Takovih slučaja ima ovdje svaka sila.

Sada pak imali bi Cresani radi jedne grješke da plate i ovu taksu, koju se nigdje ne nudi.

Naš pak je ovdu vrlo sironasan, pa mu se ne smiju nalažiti novi i nepotrebni tereti.

Osim toga, pojavljuje se i drugi neurednosti. Za doček novogodišnjeg jedan predsjednik imao je 15 hiljada, a danas je doček ostalo među 5 hil za domaću uporabu.

Sada pak dobiva pismeni nalog, da plati za 5 hil vina, koje mu je ostalo, kako spomenuto, za domaću uporabu, porez u iznosu od 80 lire. Napominjem, da je dotični platić porez pri prodaji vina nesamo za 10 hil, nego za 11 hil, dakle za čitavo prodano vino i još za hektolitr onoga vina, koje je sam popio kod kuće. Takovih slučaja ima ovdje svaka sila.

Sada pak imali bi Cresani radi jedne grješke da plate i ovu taksu, koju se nigdje ne nudi.

Naš pak je ovdu vrlo sironasan, pa mu se ne smiju nalažiti novi i nepotrebni tereti.

Osim toga, pojavljuje se i drugi neurednosti. Za doček novogodišnjeg jedan predsjednik imao je 15 hiljada, a danas je doček ostalo među 5 hil za domaću uporabu.

Sada pak dobiva pismeni nalog, da plati za 5 hil vina, koje mu je ostalo, kako spomenuto, za domaću uporabu, porez u iznosu od 80 lire. Napominjem, da je dotični platić porez pri prodaji vina nesamo za 10 hil, nego za 11 hil, dakle za čitavo prodano vino i još za hektolitr onoga vina, koje je sam popio kod kuće. Takovih slučaja ima ovdje svaka sila.

Sada pak imali bi Cresani radi jedne grješke da plate i ovu taksu, koju se nigdje ne nudi.

Naš pak je ovdu vrlo sironasan, pa mu se ne smiju nalažiti novi i nepotrebni tereti.

Osim toga, pojavljuje se i drugi neurednosti. Za doček novogodišnjeg jedan predsjednik imao je 15 hiljada, a danas je doček ostalo među 5 hil za domaću uporabu.

Sada pak dobiva pismeni nalog, da plati za 5 hil vina, koje mu je ostalo, kako spomenuto, za domaću uporabu, porez u iznosu od 80 lire. Napominjem, da je dotični platić porez pri prodaji vina nesamo za 10 hil, nego za 11 hil, dakle za čitavo prodano vino i još za hektolitr onoga vina, koje je sam popio kod kuće. Takovih slučaja ima ovdje svaka sila.

Sada pak imali bi Cresani radi jedne grješke da plate i ovu taksu, koju se nigdje ne nudi.

Naš pak je ovdu vrlo sironasan, pa mu se ne smiju nalažiti novi i nepotrebni tereti.

Osim toga, pojavljuje se i drugi neurednosti. Za doček novogodišnjeg jedan predsjednik imao je 15 hiljada, a danas je doček ostalo među 5 hil za domaću uporabu.

Sada pak dobiva pismeni nalog, da plati za 5 hil vina, koje mu je ostalo, kako spomenuto, za domaću uporabu, porez u iznosu od 80 lire. Napominjem, da je dotični platić porez pri prodaji vina nesamo za 10 hil, nego za 11 hil, dakle za čitavo prodano vino i još za hektolitr onoga vina, koje je sam popio kod kuće. Takovih slučaja ima ovdje svaka sila.

Sada pak imali bi Cresani radi jedne grješke da plate i ovu taksu, koju se nigdje ne nudi.

Naš pak je ovdu vrlo sironasan, pa mu se ne smiju nalažiti novi i nepotrebni tereti.

Osim toga, pojavljuje se i drugi neurednosti. Za doček novogodišnjeg jedan predsjednik imao je 15 hiljada, a danas je doček ostalo među 5 hil za domaću uporabu.

Sada pak dobiva pismeni nalog, da plati za 5 hil vina, koje mu je ostalo, kako spomenuto, za domaću uporabu, porez u iznosu od 80 lire. Napominjem, da je dotični platić porez pri prodaji vina nesamo za 10 hil, nego za 11 hil, dakle za čitavo prodano

IZ PICNA.

Iza priljivo ugodne jeseni navala je i kod nas kisa, tako da je kroz neko vrijeme bio onemogućen svaki poljski rad. Zime uopće nismo osjetili do pre nekako dana. Mi joj vjerujemo, jer znamo da što bude sada, oštalo će biti kasnije blizba.

Kaošto zadnjih godina, tako se i ove godine vrlo često javljaju tatovi. Njihovi posjeti bivaju vrlo česti na pićanskom polju i u okolini Sv. Katarine. Svakog jutra ustajemo u najveći bojazni, da ćemo nači prezne staje. Pomoćnik nikuda.

Opoz malo vina što nam prirodio većim je dijelom juo u konobama. Koga nužda tjerati ga prodaje i ispod cijene.

Bjeđda i siromatno natjerane, nas na to, da svu prodamo ono malo šume, što je imadeno. No kao da ni to nam nije bilo dosta, pa smo ove godine posjekli na stotine stabala, od tretanja, oraha i oskoruba, i prodali uz neznačnu cijenu. Sve kušamo kako bi se održali, ali uspijeva ne vidimo nikakva...

IZ KRNIC.

Vino je kod nas dobro urođilo, ali ga na žalost nitko ne može da pronađe. Svi se tuže na nepravedni vinaci porez. U zadnje vrijeme nekoji selaci kante otvoriti vinoteka u svrhu, da barem na taj način unovči vino. Bojimo se, da ćemo kod tajne naletjeti na zaprke kod nadležnih oblasti.

U doba kada smo zabrinuti i zaokupljeni borbom za svakidanje život, nadje se ipak ljudi, koji znaju katkada da prieđe po koju vanpusnu maskeradu. Nije ni čudo. Živimo u doba svakojakih mogućnosti, a narоčito doba natjecanja u širemu civilizaciju i kulturu u skromnim slojevima našeg naroda.

Nedavno vidjemos - naše - učitelje u lovu. Bili su maskirani. Budući da nas narod nije navikao na to, da gleda maskirane love, pittao se, čudno: - Koja je to neponaziti divljač pojaviš u našem mirnom selu? Međutim kamenje domaćinstvo, da je taj lov priedu na nekučku koja je možda i nehotice osjetila protestni strujučnički dječje. Djeca su htjele da strajušku radi loga, što je, kako se pribla, neko dijete bilo u krvi natupano u skoli.

IZ SOSIĆ.

U četvrtak u noći su karabinjari iz Sosića po cesti prema Limu u obično noćno pretržavanje. Na putu su sreli dva sunđupija čovjeka, koji su karabinjari zaustavili i htjeli ih pretuziti. Namjesto da ih pusti, naredili su karabinjaru, jedan od ove dvojice izvadi sa pojasa veliki revolver, i ispalj jedan hitac prema karabinjerima. Karabinjari su odmah udarvali vatrom iz svojih pušaka. Jedan od dvojice stranaca ostao je pogodjen na mjestu mrtvog, a drugoga su odmah uhvatili i našli kod njega kreat revolver i mnoge sprave za otvaranje vratiju i željeznih blagajna.

Ostao je ubijen neki Stjepan Čiak iz Pule, a strelnic Luigi Battisti iz Trata. Nagadaju se, da su ovaj dvojica suvremenici mnogo krajđi i razbojnici, nego vojnici. Karabinjari su odmah po raspolom mjestima u Istri. Kod sudnog istraživanja Battisti sigurno će kojesta doći na vježlo a razbojničkoj bandi, koja baš u zadnje vrijeme počinje silna i smjela nasilja nad mirmenim, a siromatnim ljudima.

IZ ILIOVKA KOD LOSINJA.

Kod nas je veliko zlo. Hrane imamo vrlo malo. Životne namirnice i ostale potrebitosti kupujemo na dug. Čime ćemo taj dug platiti, to sam Bog znade. Vino i ulje nam je dobro urođilo, ali nam još uvijek stoji nevraspodano u konobama. Oružnički brigadijer redovito ide po kucama te popisuje vino za oporezovanje. To popisivanje ide vrlo sporo. G. brigadijer je svaki dan pisan. U pjanstvu postupa s pučanom kroz kakav turški paša. Mi naravno ne smijemo ni da pisemo. Sto ćemo? Bog je visoko, care dekao!

IZ KASTELVENERA.

Ovih dana postala je ampiranska općina jednog čovjeka s nalogom, da skine s naše Družbinu zgrade školsko zvonce i da ga objesi na italijansku školu. Mi smo se naj-energičnije digli protiv toga, ali bez ikakva uspijeha. Dotičnik se nije niti najmanje obnarao na to, da je spomenuto zvonce privatno vlasništvo - Družbe. Sv. Cirila i Metoda za Istru, već se našlište popeo na Družbinu i oduzeo nam školsko zvonce. Taj do-gradnjem izazvao je veliko negodovanje prečitavom selu. Svi se zgrazjavaju i pitaju: Kamo ćemo doći, ako se više niti privatno vlasništvo ne ostavlja na mri?

niti ne počaju sile ove propasti, niti ne vide silni ovaj bezdan i ne osećaju da predstoji konac i svršetak svijeta.

Na prvi mih jesto da usporedba nešto neobičnog, smijećnog i nesmiselnog, ali sreća i dublike mislički možemo ipak povuci nekakvu paralelu. - Kod Učke - ne mare izabrani parovi za mrlzi zrak, za jaku studen, ne žale napora, ne ćute rana na nogama dobitvenih zbog dugog marša, ne gledaju svjet, u drugom pak slučaju žubljeni par, ima neku tajnu silu, kojom može da prezre sve što se zviba, da naimođi i da ne primjećuje dači vlastite tježiće propasti.

Različnost je tu, velika različnost, ali uistina jeste ista, u stvari jednaka. - U obu sluzbeni ispoljavaju gorljivih češnja, pobijed, triumfiste i kristalne ribice, pobijednicu nerazumljivu i čvrsto vezanu ljudskim dušama. I tako ovakva izvojevana pobjeda, u kojoj takova borba životu očvrstivačke sile nutrije i potvrdjuje one poznate izreke, da nitko jest, koju nije glamam, da ne pokvare hrano svojim znamenjem, ne uživa pravo sitost, nitko istinski ne zagubi rajske kćerke ljubavi, koji nije točio suza, komu nije pušalo srce.

Bor ljubavi nema životu, tko ne ljubište

može, odstraniti, a one, što preostanu, dobro i po više puta natri su smjesom od soli; natrivi i posuti prstii drže se desetak dana u hladnoj komobi te se svakoga dana natrivi sa soli. Sunke u komobi ili ncka vise ili nika stoje jedna do druge na slami, no ne smiju se doticati jedna drugi ili ležati jedna povrh druge. Sunke neki ostane u komobi i do 20 dana, a manje samo 15 ili 8 dana, a onda se objese, da se osuše na dimu.

konačne likvidacije reparacionog problema na jednoj međunarodnoj konferenciji, ali to nije zadovoljstvo i odveć je prisiljen i diktirano skrajnom nuždom, a da se ne bi odmah opazio. Takav sporazum, ako do njeđa dodje, značiće potpunu i skoro bezuvjetnu kapitulaciju Njemačke pred Francuskom, koja će ostaviti trajan žalac u srcu njemačkog naroda.

Čehoslovačka i Franceska.

Ovih dana došlo je u Parizu do ugovora između Čehoslovačke i Franceske. Ugovor se temelji na ovim točkama: a) mirovna politika u smislu obrambenih dogovora; b) izvršenje svih međunarodnih obvezica; c) sudjelovanje država kod gospodarske obnovne Evrope. Osim toga se obe države obavezuju, da će zajednički nastupati protiv povratka Hohenzollernovaca. Ugovor će sadržavati i vojnike dogovore, prema kojim će glavne vojneke komande obili država stajati u neprestanim vezama. Ugovor će biti potpisani i sastanka Male antante u Beogradu. Međutim italijanci novinu donose viesti, da je već utaćen sporazum, prema kojem Franceska stupa u Malu antantu.

Sastanak Male Antante u Beogradu.

Za sastanak se Male antante u Beogradu čine sva pripreme. Kako je poznato, konferencija započinje 9. januara i glavna će joj biti zadaća, da države Male antante proglašuju integritet mirovnih ugovora, a to najviše s obzirom na to, što Mađarska traži, da je se oslobođi od reparacijskih plaćanja, i što je Bugarska zamolio, da smije uvesti ponovno općenitu vojnu obveznost i protiv odredbe u mirovnom ugovoru. Dalje će Male antanta zamolio velike sile za jednokratno pustanje kroz područje internacionih granica. Goriti će se mnogo i o pristupu Poljske u Malu antantu. Osim toga se govori i o učvršćenju sporazuma između Jugoslavije, Čehoslovačke i Rumunjske te podizanju moći i autoriteta Male antante u međunarodnom životu. Prema najnovijim vijetima stupit će sastanak i Franceska u Malu antantu. Ako se te viesti obistine, onda će zaista Male antantaigrati veliku ulogu u svjetskoj politici.

Politicki pregled

Izravnii pregovori između Franceske i Njemačke.

Prvi i važni koraci za izravnii sporazum između Franceske i Njemačke učinjeni su, izmjereni su temeljni mishi i ustanovljeno je, da je moguće barem nekakav provizorni sporazum.

U prvi čas izgleda da je nastala bitna promjena u francuskoj politici, dok prethodno, u politici ostala dosledno sebi, ali da su se bitno promjenile prilike. Lanjske godine Francuska je bila oduljena protivnika, ma kavkvin pregovorima sa Njemačkom, ali tada, je Njemačka bila jaka i priksna, a Engleska, politički aktivna i uplivna, te su pregovori sa Njemačkom mogli samo da donesu štetu francuskim ekonomskim i političkim ciljevima. Danas su prilike izmjenjene. Njemačka je do sada izmudjena, bez nude u ičiju pomoć, jer je skoro cijela pažnja Engleske svraćena na tajnoj kriji, a Njemačka ne može da čeka i ne da čeka, da ne doživi novo razoražanje.

Mjesec januar mogao bi da bude tražajan po Njemačku. Prema službenim francuskim računima za odražavanje pasivnog otpora u Ruhru, potrošilo je Njemačka devet milijardi złatnih kruna, kojima treba dati drugih deset milijuna złatnih maraka za pretprijetne guštanje od mirovne uprave, općine i privatnika, a to bi dosegalo se izdavanjem novčića.

Njemačka treba brzog odstupka i brze poslovne, ako ne da izvodi razloži iznenadno, gledajući se na ovaj vidi, da se uprava apel na Reparacijsku komisiju da joj dozvoli sklopjenje zajma u Americi za nabavu najpotrebnijih živčenih namirnica.

Razumljivo je, da kreat, pored kreat, porez, očajnog poljoprivrede, braži sporazum sa Franceskom prilagođujući se njezinom gledištu i u shvaćanju, u koliko to njezina čast može da podnesne; a isto je to razumljivo, što Franceska otvara pregovore, znači, da je inicijativa potpuno u njezinim rukama i da se radi samo o tomu, da se sporazum udesi u takovoj formi da Njemačka uzmogu lakše primiti njezin diktat. Dađe se sastav Franceske sa žur da iskoristi ovako povoljan moment, te se ukazuje osobito sursečljiva da udesi opukatorični rezime što snosljivo i časnije ne Njemačku, ali ne ce ni da uđe u raspravu o temeljnim točkama, njezine dosadnije politike, a da se ukloni kontrakt na Njemačkom, ne da kao uklonu opukatoričnu, dok ne bude isplaćena, znači, da će do toga kasno doći, ali uopće ikada i doći.

Njemačka stampa izrazitje zadovoljstvo, nad Poincaréovom notom, ističući da je na njezinu temelju moguće provizorni sporazum do

jedina priroda i njezina Stvoritelj, pozvana da obrađuje i njejegu osjetljivo, polje srca, da sriješi simejne ljubavi. Sve druge gine, propada, izčevara.

Francuska Austrija ima da traži urez (zamjenu ostalih) svoje propuste, učvršćujući mnogostruku homeostazu, jer se svake bitištanje bazira na prvom, temeljujućem, i to nebroj dokazom. A sada čas je, da se svrhem sastavlja, da se iskoristi ovako povoljan moment, te se ukazuje osobito sursečljiva da udesi opukatorični rezime što snosljivo i časnije ne Njemačku, ali ne ce ni da uđe u raspravu o temeljnim točkama, njezine dosadnije politike, a da se ukloni kontrakt na Njemačkom, ne da kao uklonu opukatoričnu, dok ne bude isplaćena, znači, da će do toga kasno doći, ali uopće ikada i doći.

S Bogom stari dome oca moga, s Bogom koljeviko mila, majčice moje. Sve u napesti, ganuću sreću, ushić. - Majka, draga i ljubljena majka, svojim najojsljivijim čuvenstvom, žarkom svojom nenaknadnikom ljubavlju, mekoćom i toniplinom svog srca, čica, užida, dolaze.

S Bogom stari dome oca moga, s Bogom koljeviko mila, majčice moje. Sve u napesti, ganuću sreću, ushić. - Majka, draga i ljubljena majka, svojim najojsljivijim čuvenstvom, žarkom svojom nenaknadnikom ljubavlju, mekoćom i toniplinom svog srca, čica, užida, dolaze.

No su su do radosnije, plač ushić, plač razblaženja i miline veselje, zadovoljstvo. Dobra manice, budi, budi, mirna, te je znai da kreat, kreat, i to da se dobiva druga majka, njezina i nejednica i plemenitoj svojom nadomestnosti i zamjenjivosti tebe, ona će ispunjavati onu prazninu, grijeti će milinom svoga srca milu novodosađicu, a brižljivošću

svojom ostat će joj trajna pomoćnica i čuvarica. Istome se čvrsta i pouzdano nadaj i ti skrbni, добри i neustrašivi čako.

Tako nam se eto veličastvenost majke Prirode svuda i svadje prikazuje u jakom i svezanom rahu, nesrebrena ljubavi.

A vama, mili odabranici vrue moje i najsrđačne čestitke, a u znak da ljubavljiv satrete svakovrste dušame, i da je ljubav slijedi, postaviti se na spomenuto stanoviste, jer je odnarođenje našeg elementa jedna od glavnijih točaka njezinog programa, od koje ne odstupa.

Usprkos svega toga mi se ne damo smrtili, i ako se uskorenim tempom provadja i zlorabi nova školska reforma. Ovo najveće kulturno nasilje još je jedamput učvr-

štenje. Istome se čvrsta i pouzdano nadaj i ti skrbni, dobri i neustrašivi čako.

Tako nam se eto veličastvenost majke Prirode svuda i svadje prikazuje u jakom i svezanom rahu, nesrebrena ljubavi.

A vama, mili odabranici vrue moje i najsrđačne čestitke, a u znak da ljubavljiv satrete svakovrste dušame, i da je ljubav slijedi, i postaviti se na spomenuto stanoviste, jer je odnarođenje našeg elementa jedna od glavnijih točaka njezinog programa, od

koje ne odstupa.

Ljubite se silovitom ljubavlju slavnog Turčenje, koji smjelo tvrdi, da je ljubav silnija od smrти, i silnija od straha pred smrši. — Živjeti! Na mnoga ljeta!

stilo i visoko diglo nacionalnu svijest našeg plemena, koje si svakim danom postaje svešnije, da mi je jedini spas u slogi i jedinstvu rada.

Ne putujte u Brazil!

Kako čitavu u novinama iz Južne Amerike, prilike su u Brazilu za iseljenike tako očajne, da ne mogu biti gore. Zarade nema, a i inace je postupak tamošnjih vlasti i putušta prema doseljenicima nepodnositiv.

Porez na pse.

Sve one općine, koju još nisu uveli porez na pse, morat će učiniti početkom nove godine. Porez na sejčke pse iznosi 3 lira, na lovačke 20 a lukšusne 40. Općine mogu taj porez i podvostručiti. Od poreza su oprošteni samo oni psi, koji vode sljepice i čiji gospodari ne borave u općini preko dva mjeseca.

Nova okružnica proti učiteljima.

Kako čujemo, školski nadzornik cav. Reindl odasao je svim nadzornicima u Istarskoj Krajini okružnici. U toj okružnici govor o aplikaciji novih programa u osnovnim školama te naše nadzornicima, da poruke svim silama oko toga, da bude sav ratičelj usko spojen sa interesima italijanske domovine i Nacie. Učitelji, koji ne podvrgnu toj dužnosti, bit će pozvani na red.

Porez na napise.

Općinska uprava u Trstu objavila je ovih dana pravilnik, po kojem će se utjeravati porez na javne napise. Porez je razdjeljen na dvije kategorije. Prva kategorija plaćat će 1 liru po svakom slovu, a druga 50 cent. Za napise, koji nisu pisani u italijanskom jeziku, plaćat će se četverostruki porez.

Protest proti uvedenju italijanske škole.

Roditelji školske djecje iz Sv. Antonia kod Kopra poslali su koparskoj podprefekturi protest proti uvedenju italijanske škole. U tom se protestu najodlučnije zahvaljuje, da se ponovno uspostavi u Sv. Antonu slovenska škola. Protest je potpisalo oko 150 roditelja. Ali budući da spomenuti protest nije bio pisan u italijanskom jeziku, podprefektura ga je odmah povratila roditeljima uz zahtjev, da ga prepisu na italijanski jezik. Taj je postupak koparske podprefekture tako ogorio Svetonantančane, da su zatim svi potpisali gornji protest i ponovno ga osadolili podprefekturi u Kopar. Protest sada broji 251 potpis.

Zašto je zabranjena uporaba slovenskog jezika na sudovima?

Naš narodni poslanik, dr. Podgornik, podnio je na ministra pravde upit, kojim ga je zamolio, da mu javi, zašto je predsjednik goričkog sudista zabranio uporabu slovenskog jezika na sudovima. Na taj upit dobio je od ministra pravde ovaj odgovor: Predsjednik goričkog суда imao je posve pravo, da je zabranio uporabu slovenskog jezika na sudovima, jer se ona protivi željima italijanskog ustava i ciljevima, koje smo postigli u ratu.

Svega po malo

Crkva na 24 kata.

U New-Yorku su ovih dana udareni temelji najveće crkve na svijetu. To će biti hram metodista, koji će imati ništa manje od 24 kata. Pošto će se crkva sagraditi na washingtonskim brežuljima, taj će neboder nadivljati sve ostale, koji imaju i veći broj tornjeva. Golema zgrada stajat će peti milijuna dolaru.

Kliko ima u Americi stranih novina?

U Americi ima bezbroj novina, pa se po tom vidi, koliko je Amerika napredna. No osim američkih novina na engleskom jeziku izlazi tamo i mnogo novina u jezicima drugih naroda, a to preko 3 milijuna svakog dana.

No ovo nije loš izum!

Zene, koje puše, postaju mrzljavaste, zlovoljne, lijeene i obično ima na njima male dubre. Zato je u Americi nedavno predložen zakon parlamentu, da se kazne žene, koje pušu. Ako se prvi put žena uhvati da javno puši, neka plati 20 dolara globe, a ako iznova bude ulovljena u pušenju, neka plati svaki put 100 dollara.

Sudbina mjesecara.

Mjesecari su oni ljudi, koji se noče po mjesecima penju po kućama i krovovima, a kada logu su kau u sau, pa ne znaju, sta rade. Ako ih neko vileno probudi se i sruši. Tako se ne davno dogodilo u Londonu, da je neka žena na prozoru u noći vidjela čovjeka, gđe silazi s krova. Misila je, da je lojop, pa ga je polila vodom. Ali to je bio mjesecar, koji se od vode probudio, pa je iz velike visine pao na zemlju i ostao miran. Mjesecari se ne mogu izlječiti, nego je najbolje pustiti ih u miru.

Kako visoku su bili prestari ljudi u davnini?

Sada je obična čovjeca visina nesto preko 1 i pol metra. A neki franceski učenjac je prije 200 godina napisao, da je prvi čovjek, Adam, bio 40 metara visok, a Eva 38 - 40 metara. Noć je imao 35 metara, Abraham 9 metara, a Mojsija već samo 4 metra. Tako su eto ljudi postajali sve manji, a postao je kroz ljudske godine posve mali kao patuljci.

Dugačko ime jednog kineskog seljaka.

Neki se kineski seljak zove Huribergovri-gocotaklethea. Drugi neki Singalez zove se opet Nevajakaregadokandearahige. Bome dućaka je predugacka imena!

Najveća restauracija (blagovaona) na svijetu.

Nedavno se otvorila u Londonu velika restavracija. U toj se restavraciji poslužuje više od 900 osoba. Istodobno se može posluživati 4500 gostu. Restauracija ima 100 tisoća tačnura, 24 000 čuša i 30.000 para muzeva i vinskih i 40.000 zlica. Posebni ventilator (stroj za zračenje) promjeni čitav užduh u restavraciji svake 4 minute.

Što će biti do sto godina?

Najpoznatiji svjetski kemistar prof. Fronte Arhens proriježe, da će u 2000. godini nestati ujedino i čovjekost, i svijet. Uzdržanje će u Engleskoj i Njemačkoj nestati prije do godine. U Americi će trajati malo dulje, ali zato tamo potrošnja napreduje u geometrijskoj progresiji. Nema nikakve nadje za Evropu, Ameriku i Afriku, u silne kitajske i sibiriske lezgije, jer će on vrjedliti samo za lančnu industriju i promet, ali se njihov transport neće nikako isplaćivati. Petrolej je nestati još prije, tako da će čovječanstvo do sto godina morati pitati odakle će crpiti nove pomiješne snage. Izrabljivanjem "biolog ugljena" ili vadene sile, nije problem riješen, jer sva vodena snaga svijeta, nedale je polovicu onih motornih sila koje danas producira samo uglen. Vietnami sadržavaju istina 600 puta više energije nego vodenih sila. Merat će se izrabljivati i energiju morske plime i ojsike, ali to je pitanje danas tek u povezu. Prema tome će našim unucima ostati još samo sunčana energija, koja stalno izvaja pomiješne sile. Ona će vjerojatno oko ekvatora podići ogromni recipjeni sunčane energije, koje će se otale pomoći zica voditi po citavom svijetu za industrijsku upotrebu.

Nova godina u Kini.

Nova godina kod mnogih naroda neobično slavi. Kinezi pridružuju veliki opfod s prilikom t. zw. - svetog zmajja-, kojega oni kao božanstvo poštuju, a uz "svetoga" zmajja nose i druge praznoviđne figure i kipove. Zmaj je prikazan u omogreni prilici sa strahovito otvorenim raljama, i dugim ljuškavim tijelom, koje više nosači nosi. Basnoslovne rugobje slijede kroz životne ulice, koje slijaju od šarenih boja.

Neobični indijski "sveti".

Pripadnici bramanske vieri u Indiji nemilosrdno poštovanju sebi pokoru radi počinjenih grejha. Onome, kome uspije da uz najveće muke umrvi svoja čutila za bol, vrijedi to kao zašluga, koja mu je stepenicom do savršenstva, t. j. do svetlosti. Mnogi ovakvi indijski pokajnici — takozvanak faktir — dade se obišti za noge, glavom dole, i visi tako po nekoliko sati, drugi opet gol legnu na ostrice čavala, koji su zabijeni kroz dasku ili opet stupaju u hrano bosi po takovoj čavljatu daski. Kroz teče iz njihovih nogu, ali oni vole svojin bozorstvano i tešku tržu primjetiti i time opristiti svojim grejha zadobiti.

Sramotiste, mučilo u Kostariki.

Kostarika je ili "bogata obala" — tako se zove radi svoga bogatstva na zlatnim i srebrenim rudama, govedima, kavu, bananama, i drugome — jedna od pet republika središnje Amerike, koje su se prije par godina udružile. Sjedinjene države središnje Amerike. Kostarika je veća od Srpske, ali ima jedva jedan i pô milijuna stanovnika većinom takozvanih kreola, a to su mješani španjolskih naseljenika i urodjenih Indijanaca. Glavnim joj je gradom San Jose. Tamo se je još do nedavno za zločine upotrebjavalo kažnjavanje slično kažnjavanju u srednjem vijeku ili onome zaostalih naroda. Jedna vrst sramotista i ujedno mučila. Osudjenicima su stavili noge u rupe, načinjene između dviju greda, koje su se dale splošiti i tako su moral, kad u skripcu, gladijući i žedajući sati, ili cijeli dan bespomoćno, opiraju se srušiti u zemlju, što ne ležati ni viši. To je bilo dovršeno strašno, jer nesavdu da se u takovim položajem bili sapeli i triplji tjelesne boli, već su bili i različitim surostivostima i pogrdanom gledanju i prozirkli izvršeni, dok nijesu bili iz toga mučila pušteni.

Iznakažena liješnina.

Između Voloskoga i Kantriude izvukli su ribari u mreži jednog čovjeka liješnu, koja je bila sva iznakažena. Liješna je bila bez jedne noge i obijati ruku. Glava je bila samo prazna lubenja, bijela isprana kost, bez očiju. Samo nesto na ramenima, ispod kaputa, bilo je još mesa. Liješna je odrasla čovjekica. Identnost nije se mogla ustanoviti. Pošto se u ovo posljednje vrijeme nije čula da se je u okolicu tko utopio, to je sigurno morska stručna donjica liješnu iz nekuda izdalek.

Knjizevnost „MEJA“

Primali smo broj 23. tog uvaženog poljoprivredno-industrijsko-trgovskog lista sa ovim sadržajem:

Urbak: Anketa o vještajnom djeluju... Crem. Paul: Atapna peptidna ce kryptoprotinastog amurca... Inž. Férdo Lupša: Kriza vinskog i trgovinskog... Agričol: Stari i novi vinski... M. H.: Cunyputne i rosate u rožama... Ilija Bošnjak: Težačka bojna... Razne vijesti... Književnost.

List je vrlo informativni i instruktivan, pa ga svim poljoprivrednim, industrijskim i trgovim krovovima najtoplje preporučavamo. Čijena mu je u godišnjoj pretplati Din. 60.— Uredništvo i uprava: Zagreb, Juristička ulica 16.

Odgovorni urednik: IVAN MARIA MICHE „IZZI“ Izdavač: IVAN STARÍ

Tisk: TISKARA „EDINOST“ u TRSTU.

Sretnu i veselu Novu Godinu!

želi svim svojim članicama

Zadružna Sveza u Trstu

Sretnu Novu Godinu!

želi svim svojim cijenjenim mušterijama

Mesarna Josip Osojnak, Volosko

Sretnu Novu Godinu!

želi svim svojim cijenjenim klijentima

P. PRŠKIG
otprenjak i vozac, trgovina drvenim, kazuenim i drvenim ugljima i građevnim materijalem
OPATIJA, Vrata Zagradan

Sretnu Novu Godinu!

želi svim svojim cijenjenim mušterijama

Trgovina jestivama i delicatesama
Antun Trnj - Volosko

Sretnu i čestitu Novu Godinu!

želi svim svojim cijenjenim klijentima

Papirnica, prodaja novina i bazar
A. Tomašić, Opatija

Sretnu i veselu Novu Godinu!

želi svim svojim cijenjenim klijentima

Vjekoslav Sinčić
uraz i zlatar — Matulji-Opatija.

Sretnu Novu Godinu!

želi svim svojim cijenjenim klijentima

Trgovina delicatesa - Dekleva & Vouk, Opatija

Srećno Novo leto!

voće i vošni svim svojim klijentima

Karel Sišković
Herpelje-Kozina Cernikal

Sretnu Novu Godinu!

želi svim svojim cijenjenim klijentima

Brijeljica - D. ŠKOŠKO & IVANČIĆ
Trst, Piazza Oberdan 4

Sretnu Novu Godinu!

želi svim svojim cijenjenim mušterijama

Tomašić & Mender, Opatija

Sretnu Novu Godinu!

želi svim svojim cijenjenim klijentima

PODRUŽNICA
Ljubljanske kreditne banke u Trstu

Sretnu Novu Godinu!

želi svim svojim cijenjenim klijentima

Trgovina cipelama i kožama
Z. Borić, Volosko

Srećno Novo leto!

želi svim svojim rodjacima, prijateljima i znancima

Dr. Fran Brnčić.

„MEDIATOR“ AGENTURA

ZAGREB - DUGA ULICA 20

prodaje kuće, posjede, gradilišta, gestione, trgovine i slično po cijeloj Jugoslaviji.
Preporuča se Jugoslavenima, koji sele u Jugoslaviju, da se u svrhu kupnje na istu obrate. Sve informacije daje бесплатно.

Srećno Novo leto!

voće i vošni svim cijenjenim klijentima

TISKARA „EDINOST“ u TRSTU

LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA

Telefon: 5-18 Podružnica u Trstu: Via XXX Ottobre 11 Telefon: 5-18

PODRUŽNICE:

Brežice, Celje, Gorica, Kranj,
Maribor, Metkovč, Novi Sad,

Plitvi, Sarajevo, Spliti

CENTRALA u LJUBLJANI

...
Dionička glavnica i pričuvna:

37.500.000 dinara.

Bavi se svim bankovnim poslovima. Prim. uloge na uložne knjižice, te ih ukupno čuće sa $3\frac{1}{2}\%$, a uloge na tekuće račune s $4\frac{1}{2}\%$, neto. Za otkaz vezanih uložaka plaća postotke po dogovoru. Izvršuje bune, malične i daje u najam sigurnosne kuće (S. MFES).

Biografija je otvorena od 9-12.50 i od 14.50-16 sati